

บทสัมภาษณ์ : ๗พณฯ นายกรัฐมนตรี นายอานันท์ ปันยารชุน

เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2535 เวลา 16.30 น. คณะกองบรรณาธิการวารสารภาษาปริทัศน์ ได้รับความกรุณาจาก ๗พณฯ นายกรัฐมนตรี นายอานันท์ ปันยารชุน ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับเรื่องความคิดเห็นของ ๗พณฯ ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ณ ทำเนียบรัฐบาล คณะกองบรรณาธิการมีความรู้สึกซาบซึ้งและปีติยินดีเป็นอย่างยิ่ง

คณะกองบรรณาธิการจึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณ ๗พณฯ เป็นอย่างสูง ณ ที่นี้อีกครั้งหนึ่งในความกรุณาของ ๗พณฯ ต่อกองบรรณาธิการ

ถาม : อยากทราบเรียนท่านให้เล่าประวัติการเรียนภาษาอังกฤษของท่าน ตั้งแต่ต้นท่านเริ่มต้นเรียนอย่างไร ชอบภาษาอังกฤษตั้งแต่เมื่อไร ท่านมีวิธีการอย่างไรถึงได้เก่งภาษาอังกฤษเช่นนี้

ตอบ : จริง ๆ แล้ว ผมไม่ใช่คนที่สามารถเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้ง่ายคืออย่างที่ภาษาฝรั่งเศสเขาบอกว่าคนบางคนมี linguistic aptitude บางคนแป็บเดียวจับภาษาต่าง ๆ ได้ผมนี้เรียนภาษาด้วยความยากลำบาก เริ่มต้นอาจจะเรียนในเมืองไทย ก็เริ่มต้น ชั้นประถมมัธยม กับมีส่วนหนึ่งตอนอยู่ ม.4 เรียนโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน ซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับทางด้านคณะสอนศาสนาของฝรั่ง ซึ่งตอนนั้นเข้าใจว่ามีอาจารย์ฝรั่งอยู่คนสองคน ผมคิดว่าตอนนั้นผมจบ ม.7 ไปตอนนั้นอายุ 16 แล้ว ภาษาอังกฤษของผมตอนนั้นก็คงไม่ได้ดีไปกว่านักเรียนที่จบ ม.7 จากสวนกุหลาบหรือ

จากเทพศิรินทร์ หรือ อำนวยศิลป์เท่าไรนัก เพราะที่ไม่เหมือนกับสมัยโบราณ ที่โรงเรียนเซนต์แมรี มาแต่ร์เดอี อัสสัมฯ ที่มีครูฝรั่งสอนประจำนั้นนะ จะสังเกตเห็นได้ว่าคนรุ่นนั้นภาษาอังกฤษจะดีกว่า ของผมในแง่ของเริ่มต้นเรียนจากเมืองไทย ก็เรียนจากโรงเรียนไทยชั้นประถม มัธยม และมาจบคริสเตียน ม.7 เมื่ออายุ 16 ไปอยู่อังกฤษก็ไปเข้าโรงเรียนเด็กที่เรียกว่า public school สำหรับในแง่ของอายุ 16 นี้ค่อนข้างจะสูงไปแล้วสำหรับคนที่จะเรียนภาษาได้ดี ส่วนใหญ่จะเห็นได้ว่าเด็กไทยที่ไปเรียนภาษาต่างประเทศนี้ไม่ว่าจะเป็นพวกในวังกรมหมื่นนราธิปฯ หรือ กรมหมื่นต่าง ๆ ก็จะไปในระยะ 11 หรือ 12 ขวบ ผมไป 16 ตอนนั้นสิ้นเชิงแล้ว ทีนี้เมื่อไปถึงอังกฤษนี้ ปีแรกค่อนข้างลำบากมาก เพราะว่า ภาษานี้เข้าไปโรงเรียนถึงแม้จะได้รับการฝึกการสอนพิเศษก็

ตามนักเรียนอังกฤษไม่ทัน เพราะฉะนั้น ความท้อแท้มันมีมาก เพราะว่าเนื่องจาก ภาษาไม่รู้และไม่รู้แต่สิ่งหนึ่งที่ทำให้เราปรับตัวได้ คือว่าวิธีการสอนของครูพิเศษที่เขา มาสอนผม เขาส่งเสริมให้อ่านหนังสือ ซึ่งตอน แรกที่อ่านเราก็ต้องเปิด dictionary เป็นการ ใหญ่แรกๆ เปิดก็ต้องเปิด dictionary อังกฤษเป็นไทย มีของคุณสอ เศรษฐบุตร ไป 2 เล่มใหญ่ๆ หนักๆ เขาก็เปิดไม่ไหว ก็เปิดจากอังกฤษเป็นอังกฤษ ซึ่งจากอังกฤษ เป็นอังกฤษก็ต้องเปิดอังกฤษเป็นไทยอีกทีหนึ่ง แต่การเรียนภาษานี้แปลกอย่าง เมื่อผมไปถึง เนื่องจากผมมีปัญหาด้านภาษาอังกฤษ ระยะเวลา ที่ผมไปนี้ ผมควรจะต้องเรียนภาษาลาตินด้วย กับฝรั่งเศสด้วย เนื่องจากอยู่ในหลักสูตรที่ใน ชั้นที่ผมไปเข้า แต่เนื่องจากภาษาอังกฤษเรา อ่อนเสียเหลือเกินและผมเรียนไม่ทัน ผมก็ เลยต้องทิ้งทั้งลาตินและฝรั่งเศสมามุ่งแต่อังกฤษ เพียงอย่างเดียว เพียงแต่จะเอาตัวรอดเท่านั้น และผมก็แน่ใจว่าถ้าผมต้องไปเรียนภาษาฝรั่งเศส กับภาษาลาตินด้วย ผมคงจะเรียนไม่ได้ดี เพราะว่าหนึ่ง เรียนภาษาฝรั่งเศสยิ่งไปอายุ ๑๖ แล้วนี่ แล้วไม่มีพื้นฐานมาก่อนเลย ลั้นเราแข็ง แล้ว สอง ทั้งฝรั่งเศส และลาตินต้องท่องจำยาก เหลือเกิน ซึ่งผมไม่ใช่คนที่ความจำดีถึงขนาด แล้วไม่มีที่เขาเรียกว่า natural gift ที่จะเรียนภาษา เพราะฉะนั้นผมใช้เวลาเรียนภาษาอังกฤษ แต่ หลังจากการที่อ่านแล้วชอบอ่าน ผมอ่านมาก ตอนนั้น เขาให้อ่านอะไรอ่านหมด ทั้ง novels ทั้ง newspaper ในระยะ ๑ ปีนี้ การเรียนภาษา ผมเคยถามครูฝรั่งว่า เมื่อไรนะเราจะรู้ว่าภาษา เราดี ครูผมกับบอกว่า เมื่อไรมันเป็นภาษา อังกฤษ นั้นแหละ แสดงว่าเราถึงจุดนั้นแล้ว และ หลังจากนั้น ๑ ปี ก็ผันเป็นภาษาอังกฤษ

ถาม : นับว่าท่านเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้เร็วนะคะ

ตอบ : ครับ แต่ตอนนั้นก็ยังมีสิ่งต้องเรียนอยู่มาก แต่ ผมอยู่โรงเรียนเด็กประมาณ 3-4 ปี ผมเป็นคน

ชอบอ่าน novel อยู่แล้ว อ่านของ Jane Austen, Thomas Hardy อ่านอะไรต่าง ๆ ผมว่าหลัก สำคัญที่สุดคือการอ่านหนังสือที่สำคัญ อันนั้น ก็เป็นนิสัยที่ผมใช้มาถึงบัดนี้

ถาม : แล้วที่นี้การออกเสียงล่ะคะท่าน

ตอบ : การออกเสียงนี้ก็อย่างว่า มันมีหลายอย่าง สมัยที่เราเรียนที่เมืองไทยครูเขาสอนนักเรียน สอนนักเรียนหน่ว่าคำว่า o-f-t-e-n อ่ะได้ ไปเป็นนะอย่าไปอ่าน /o-f-t-e-n/ นะ ศัพท์ นี้คนอังกฤษเขาอ่าน /o-f-e-n/ ไซ้มี๊ ผมไป ใหม่ ๆ ผมก็อ่าน แต่เด็กนักเรียนในอังกฤษเขา อ่าน /o-f-t-e-n/ กันทุกคน ซึ่งภาษานี้มันมี วิวัฒนาการ ครูที่สอนเราเขาอาจเคยอยู่ที่อังกฤษ หรืออยู่ที่ไหนก็แล้วแต่ หรือทางอเมริกัน แต่ บางครั้งบางครั้งมันก็เปลี่ยนไป ตอนที่ผมไป ใหม่ ๆ ก็อ่าน /o-f-e-n/ ก็รู้สึกเป็นคนเดียว ส่วนเพื่อน ๆ อังกฤษเขาอ่าน /o-f-t-e-n/ กัน ทั้งนั้น นี่ตัวอย่าง อีกอันหนึ่งก็อย่างว่า dinner อาหารค่ำ แต่อังกฤษพอมานสงครามา เขา ต้องมีการปรับระบบการรับประทานอาหาร เขาสามารถทานอาหารหนักได้หนักเดียว แต่ก็ ไม่หนักมากนัก แต่ที่หนักที่สุดอาจจะ เป็น กลางวัน เขาก็เรียกอาหารกลางวันเป็น dinner กลางคืนเขาเรียกเป็น supper แทน ใ้เราไป เราก็งง เราก็นึกว่า dinner คืออาหารค่ำ แต่ หารู้ไม่ว่ารากฐานของภาษาที่แท้จริงเพราะ dinner คืออาหารที่หนักที่สุดในวันนั้น เพราะฉะนั้นก็แสดงให้เห็นว่าการสอนภาษา อังกฤษในไทยนี้ยังมีจุดอ่อนอีกหลายอัน ซึ่ง เพราะว่าบางครั้งบางครั้งเราเอาแต่คำแปล ซึ่งเราก็ไม่รู้รากฐานของคำนี้อย่างจริงจัง ที่นี้พอ ผมไปอยู่จนเข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ภาษาก็ คงเริ่มดีขึ้นตามลำดับ แต่ผมจะบอกอยู่อย่าง หนึ่งว่า การเรียนภาษานี้มันไม่จบ แม้เรา จะจบจากมหาวิทยาลัยมาแล้ว ได้ปริญญา มาแล้ว มาเข้ากระทรวงต่างประเทศใหม่ ๆ ผมก็เจอปัญหา ที่จริงมันมีศัพท์หลายคำที่ใช้ ในวงการทูต วงการต่างประเทศ ซึ่งผมไม่รู้

เราก็ต้องมาเรียนเพิ่มเติมแล้ว บางครั้งบางครั้งเราก็ต้องใช้ภาษาละตินด้วย บางครั้งผมมาอยู่มาทำหน้าที่ที่กระทรวงต่างประเทศแล้วหลังจากนั้นสัก 4-5 ปี ผมไปเป็นเลขาธิการรัฐมนตรีต่างประเทศ ท่านรัฐมนตรี ดร.ถนัดท่านเป็นนักเรียนฝรั่งเศส แต่เนื่องจาก ท่านไปประจำสหประชาชาติ ท่านต้องใช้ภาษาอังกฤษมาก ในระยะ 20 ปี ที่ท่านปฏิบัติราชการมา ภาษาอังกฤษผมก็สู้ท่านไม่ได้ในแง่ของ Vocabulary ท่านมีศัพท์ต่าง ๆ ที่ผมไม่รู้ แต่ท่านรู้ศัพท์มากกว่าผมมาก เพราะ หนึ่ง ผมเพิ่งเข้ากระทรวงต่างประเทศ ซึ่งศัพท์ต่างประเทศเราไม่เคยเรียน แต่นอกเหนือจากศัพท์ต่างประเทศแล้ว ท่านรู้มากกว่าผมซึ่งเป็นผู้เรียนอังกฤษมาก เพราะ หนึ่ง ท่านรู้ภาษาฝรั่งเศสอย่างดี เพราะฉะนั้นท่านรู้รากภาษา เพราะภาษาอังกฤษหลายคำมาจากฝรั่งเศส สอง ท่านรู้จักภาษาลาตินอย่างดี เพราะฉะนั้นพื้นฐานของท่านกว้างกว่าของผมมาก ผมเรียนภาษาอังกฤษได้ด้วยความอดทนด้วยความยากลำบาก ด้วยความมานะ แต่พื้นฐานผมไม่มีทางภาษาลาติน ผมไม่มีพื้นฐานทางภาษาฝรั่งเศส ส่วนดร. ถนัดท่านมีพื้นฐานเหล่านี้ เพราะฉะนั้น ระหว่างอยู่กระทรวงต่างประเทศ เป็นเลขานุการ ท่าน ผมก็ต้องเรียนภาษาอังกฤษต่อไป คำว่า เรียนนี้ไม่ใช่เรียนในเรื่องของ grammar นะ แต่เรียนในเรื่องของ vocabulary เรื่องของประโยคที่จะสร้างอะไรขึ้นมา อีกกระยะหนึ่งที่ผมเรียนมากก็คือสมัยที่ไปอยู่สหประชาชาติ เพราะตอนนั้น ต้องทั้งพูด ต้องทั้งเขียน การที่ต้องเขียน speech อาทิตย์ละ 2-3 ครั้ง จาก speech ก็ดี หรือจากการพูดปากเปล่าก็ดี อันนั้นก็เป็นระยะหนึ่งที่เป็นการศึกษาไปในตัว ผมอยู่ที่สหประชาชาติ 12 ปี สิ่งเหล่านี้ก็เป็นเรื่องที่เราสะสม ทั้งความรู้ ทางด้าน technique ทั้งความรู้ทางด้านปฏิบัติที่นำมาใช้

ถาม : ท่านฝึกฝนด้วยตนเองอยู่ตลอดเวลาใช่ไหมคะ
ตอบ : ครับ จนบัดนี้ก็ยังคงเรียนด้วยตนเองอยู่ ภาษาอังกฤษนี้เรียนไม่จบ เวลานี้อ่านหนังสือ เวลาที่ผมไม่เข้าใจคำนั้นดี ผมก็เปิด dictionary อย่าได้อายนะ เซอร์ซิล เคยพูดเสมอว่าภาษาอังกฤษอาจจะมึนก็มึนก็แสนคำ แต่ที่ใช้จริง ๆ มีอยู่ 3-4 พันคำ หลักการใช้ภาษาอังกฤษคืออย่าใช้ภาษาที่คนไม่เข้าใจ การเขียนภาษาอังกฤษที่ดีคือ ใช้ภาษาที่คนเข้าใจง่าย ๆ ถ้าเพื่อให้เลือกมา 2-3 คำ ถ้าความหมายไม่แตกต่างกันมาก ใช้แทนกันได้ ให้ใช้คำที่ง่ายที่สุด อย่าไปนึกว่าโก้ที่ใช้คำที่คนไม่เข้าใจ

เข้าใจ

ถาม : แม้เวลาที่ท่านเป็นเอกอัครราชทูตท่านก็ใช้คำง่าย ๆ อย่างนี้หรือคะ

ตอบ : ครับ แต่เราจะต้องเข้าใจความหมายของแต่ละคำให้ลึกซึ้ง เช่นอย่างในภาษาอังกฤษมี obsolete แล้วก็มี obsolescent แตกต่างกันอย่างไร continuous และ continual แตกต่างกันอย่างไร มันจะมีสิ่งเหล่านี้ซึ่งถ้าคนที่ไม่สังเกต คนที่ไม่สนใจจะไม่รู้ความแตกต่าง และจะใช้ไม่ค่อยถูก เพราะฉะนั้นในการเขียนหรือการพูดภาษาอังกฤษ choice of words เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับคนที่รู้ภาษาดีแล้ว ก็จะใช้โดยทันทีเลยว่าคำพูดที่เราใช้นี้ ถูกต้องมากน้อยเพียงใด ถูกกาลเทศะแค่ไหน อีกส่วนหนึ่งก็คือ คุณพ่อผมเป็นคนสนใจภาษาอังกฤษด้วย คุณพ่อเป็นครูเก่า ผมก็เติบโตมาในครอบครัวที่เรามีความชื่นชมว่าคุณพ่อก็มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษดี อันนั้นก็แข็งแรงตันอยู่แล้ว แรงจูงใจอีกอย่าง

ถาม : แล้วท่านปลุกฝังอะไรให้ท่านนายกฯ บ้างหรือเปล่าคะ

ตอบ : คุณพ่อหรือครับ คุณพ่อเป็นบิดา เป็นผู้ปกครองที่ให้สิทธิเสรีภาพแก่ลูกมากและไม่มีการบังคับ ลูกส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการคุย วิธีการของ

คุณพ่อจะไม่เป็นแบบครูบาอาจารย์ หรือพ่อสมัยโบราณ แต่จะเป็นไปในลักษณะที่พูดแนะ-แนวทางให้เรา และระหว่างที่พูดแนะทางก็ยอมรับฟังความคิดเห็นและจะไม่ตัดสินใจให้ลูก

ถาม : และเดี๋ยวนี้ท่านชอบภาษาอังกฤษมากไหมคะ

ตอบ : ภาษาอังกฤษผมก็ยังชอบอยู่นะ แต่ผมไม่อยู่ในฐานะที่จะเรียนภาษาอื่นได้เลย แปลกผมเรียนภาษาอังกฤษด้วยความจำเป็น ไม่ได้เรียนด้วยความรัก ไม่ได้เรียนด้วยมี gift อะไรเป็นพิเศษผมมีเพื่อนบางคนที่เขาไปอยู่ที่ไหน 6 เดือนแล้วจับภาษานั้นได้เลย แล้วจับได้ดีด้วย พวกนั้นเขามี natural gift ผมไม่มี ผมนี้ เวลาที่ไม่มีทางเรียนภาษา ฝรั่งเศส ภาษาลาติน อะไรได้เลย แต่ภาษาอังกฤษตอนนั้นไม่ใช่เรื่องของความชอบไม่ชอบเป็นเรื่องของความจำเป็น

ถาม : และในส่วนของธิดาของท่าน ท่านได้ปลูกฝังเกี่ยวกับภาษาอังกฤษบ้างไหมคะ

ตอบ : อันนี้ไม่ต้องปลูกเลย เพราะว่าเขาไปอยู่เมืองนอกแต่เด็ก เพราะว่าผมไปประจำต่างประเทศ ตั้งแต่ลูกคนโตอายุ 6 ขวบ คนเล็ก 2 ขวบ เพราะฉะนั้น 6 ขวบ กับ 2 ขวบนั้น เขาเริ่มต้นภาษาอังกฤษเหมือนอย่างเด็กฝรั่ง 6 ขวบนี้ตอนแรกอาจจะมีปัญหาหน่อย แต่ 2 ขวบนี้ไม่มีปัญหาเลย แล้วเขาก็เติบโตที่นั่น ผ่านโรงเรียนประถม มัธยมผ่านมหาวิทยาลัย เพราะฉะนั้นในแง่ของลูกสาวผม 2 คนนั้น ภาษาแรกของเขาคือภาษาอังกฤษ แต่ในปัจจุบันภาษาไทยของเขา ก็พูดได้คล่อง และมีศัพท์ slang และพูดโดยที่ไม่มีสำเนียงแปร่ง แต่เขามีปัญหาคือภาษาเขียนและภาษาอ่าน

ถาม : เรียกว่าเป็น bilingual ใช่ไหมคะ

ตอบ : ครับ

ถาม : นอกจากในเรื่องนี้ เด็กนักเรียนในประเทศไทย เริ่มเรียนภาษาอังกฤษในชั้นประถม 3 ท่านคิดว่าเข้าไปไหมคะ ที่จะเริ่มเรียนกันในระดับนี้

ตอบ : ผมว่าช้าไม่ช้า คงไม่สำคัญเท่าไร ผมว่าระบบการสอนถูกต้องหรือเปล่า เวลานี้เท่าที่ผมได้ยินมานี้ อันนี้เป็นสิ่งที่ผมไม่รู้ นะ ผมขาดไปจากวงการศึกษาของเมืองไทยมานานแล้ว และลูกก็โตแล้วก็เลยไม่รู้ และโดยเฉพาะลูกก็ไม่เคยผ่านประถม มัธยมที่นี้ ผมพูดอย่างเปรียบเทียบไม่ได้ แต่เท่าที่ได้ยินมา จากการฟังคนอื่นเขาพูดกันว่า เวลานี้การสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยค่อนข้างจะลดลง ค่อนข้างจะเสื่อมคุณภาพยกตัวอย่างเวลาที่เด็กไทยอ่านนี้ เป็น "เฮซ" ไปหมด แทนที่จะเป็น "เอช" (H) A, B, C, D จนถึง H เพราะว่าครูไทยชอบสอนว่า "เฮซ" และก็มีคนถามว่าทำไมถึง "เฮซ" เขาบอกว่าที่ "เฮซ" นี้เพราะว่ามันตรงกับตัว ฮ นกฮูก นอกจากนี้คนไทยเราตัว "R" กับตัว "L" ไม่รู้จักกันเลย เพราะว่าภาษาไทยปะปน เดียวนี้เด็กไทยนี้ที่ ต้องระวังการพูดภาษาไทยเองก็เหน่อ ๆ เหมือนกัน ผมว่าคนไทยไม่ค่อยให้ความสำคัญระวังในการใช้ภาษาเท่าไร ดูจากการอ่านข่าวของสถานีโทรทัศน์กิตติ หรือคนที่รับบทเล่นละครกิตติ นี้ไม่พูดถึงเฉพาะตัว "ร" หรือ "ล" เท่านั้นนะ ภาษาราชการนี้ก็รู้สึกพูดค่อนข้างไม่ถูกต้องนัก

ถาม : ได้ยินบ่อยค่ะที่ไม่มี "ร" "ล"

ตอบ : นั่นยังธรรมดา แต่ยังมีอีกหลายอย่างที่แปลก ๆ

ถาม : ในระดับโตขึ้นมาหน่อยในระดับมหาวิทยาลัยนี้เด็ก ๆ ของเรานิสิตเรียนภาษาอังกฤษเป็นวิชาพื้นฐานเท่านั้น เพียง 6 หน่วยกิต ท่านคิดว่าพอสมควรหรือยัง หรือว่าควรจะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่านี้คะ

ตอบ : แหม อันนี้ ผมเองผมตอบยาก เพราะว่าผมไม่เคยอยู่ในระบบหน่วยกิตนี้ นะ ผมห่างเหินไปจากประถมศึกษาของเมืองไทย มัธยมศึกษาของเมืองไทยไปตั้ง 40 ปีแล้ว ลูกผมก็ไม่เคยผ่านผมเลยไม่มีข้อมูลทางด้านนี้พอที่จะให้ข้อวิจารณ์ในเรื่องนี้ได้ ผมว่าจำนวนชั่วโมงนี้ไม่สำคัญขึ้น

อยู่กับคุณภาพของครู กับคุณภาพของการสอนมากกว่า

ถาม : ท่านมีบุคลากรในบังคับบัญชาที่จบปริญญาในไทยไหมคะ เขาสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือเปล่า

ตอบ : อันนี้ก็ลำบากนะ เพราะผมก็เป็นคนค่อนข้างจะมีระดับมาตรฐานการใช้ภาษาอังกฤษของผมนี้ค่อนข้างสูงหน่อย เพราะฉะนั้นใครทำอะไรขึ้นมา ส่วนมากผมก็มักจะต้องทำเอง (หัวเราะ) อันนี้พูดลำบาก

ถาม : จากคำพูดของท่านทำให้เราได้ข้อคิดอย่างหนึ่งว่า เราควรส่งเสริมให้นิสิตของเราอ่านมากขึ้น

ตอบ : ผมว่าอ่านนี่จำเป็นมาก เพราะจากการอ่านนี่จะทำให้ vocabulary ของเรากว้างขวางขึ้น สองเราจะจำสำนวนได้ และยิ่งอ่านมาก สิ่งเหล่านี้จะซึมซาบเข้าไปในสมอง แล้วมันจะถ่ายเทออกมาเอง โดยที่เราไม่รู้ตัวว่าเอามาจากไหน

ถาม : เพราะฉะนั้นต้องฝึกฝนให้อ่านทุกวัน

ตอบ : ยิ่งอ่านมาก อ่านดัง ๆ ยิ่งดี จะได้ยินเสียงตนเองว่า เสียงออกมาอย่างไร เสียงออกมามันเหน่อหรือเปล่า หรือมันเซยหรือเปล่า

ถาม : ท่านคิดว่าการศึกษาต่อต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็นหรือไม่คะ ในฐานะที่ท่านเองก็ไปศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษ และไปรับราชการในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นที่ที่นักเรียนไทยนิยมไปกันมาก แล้วท่านคิดว่าที่ไหนดีกว่า เหมาะกับนักเรียนไทยมากกว่ากันคะ

ตอบ : การไปศึกษาต่อต่างประเทศที่มันก็เป็น advantage เป็นประโยชน์อย่างหนึ่ง แต่ถ้าเมื่อจะบอกว่าจะรู้ภาษาดีต้องไปต่างประเทศหรือเปล่านั้นมันไม่จำเป็นเสมอไป ผมอยู่กระทรวงต่างประเทศมานี้ ผมบอกได้เลยว่า มีบางคนจบที่เมืองไทยเท่านั้น แต่ภาษาจากความฝึกฝนอาศัยความพยายาม ความมานะของเขา ภาษา

อังกฤษของเขาจึงดีกว่านักเรียนนอกมากอย่าไปคิดว่านักเรียนนอกนี้ภาษาจะดีเสมอไป อย่างนะมันไม่เกี่ยวกันเลย โดยเฉพาะถ้าคุณไปเรียนที่อเมริกา ซึ่งให้ความสำคัญกับความพิถีพิถันในการใช้ภาษาน้อย เพราะว่าเราจะต้องดูระบบการเรียนของแต่ละประเทศ ที่อังกฤษนะคนต่างประเทศที่ไปอยู่นี้ โอกาสที่จะได้ภาษานี้ค่อนข้างจะได้ดีนี้มีมากกว่าอเมริกาเพราะว่าหนึ่งเด็กไทยที่ไปอยู่อังกฤษนี้ จะไปก่อนที่จะเข้ามหาวิทยาลัย ส่วนเด็กไทยที่ไปอเมริกา ส่วนใหญ่จะไปเข้าเทียบเท่าปริญญาตรี ปริญญาโท สองโรงเรียนในอังกฤษนี้ระบบการสอน ระบบการเรียนจะเน้นหนักไปในทางเรื่องของการเขียน essay ฉะนั้นจึงตอบเป็นร้อยกรองไม่ว่าจะเป็นวิชาอะไร ส่วนของอเมริกานี้จะใช้วิธีร้อยกรองน้อยที่สุด เขียนถูก ผิดบ้าง วงเอาบ้าง หรือถึงแม้จะเขียน paper ไป ถึงแม้จะใช้ภาษาอังกฤษไม่ดีนัก grammar ผิด เขียนถูก เขียนผิด ครูเขาก็ไม่สนใจเท่าไร เขาก็เอาเพียงแต่ว่า พอเข้าใจเขาอาจจะมีความเห็นใจนักเรียนต่างประเทศ อันนั้นเป็นลักษณะของเขา แต่ที่อังกฤษนี้มันมีความจำเป็น เออ... อันนี้อีกอันผมไปใหม่ ๆ ผมไม่ค่อยเข้าใจว่าทำไมที่อังกฤษนี้ทุกคนพูดถึงคำว่า precis ศัพท์ภาษาฝรั่งเศส ว่ามันมีความสำคัญมาก precis ก็ปรากฏว่าผมไปไหน ๆ ผมก็ไม่รู้ว่า precis คืออะไร ก็ปรากฏว่า precis คือการย่อความ เอ๊ะ ภาษาไทยก็มีนี่นะวิชาที่เราเรียนย่อความ แต่ไม่เห็นเคยมีใครให้ความสำคัญกับการย่อความ หรือ subject matter ของการสอนเน้นไปทางย่อความ เพราะว่าเหตุผลหลักนี้จำเป็นมาก การย่อความนี้มีความสำคัญ และมีความสำคัญลึกซึ้งอย่างหนึ่งวิธีการย่อความคืออะไร คุณจะต้องสามารถอ่านแล้วเข้าใจเรื่องทั้งหมดได้ เพราะว่าถ้าคุณไม่เข้าใจเรื่องทั้งหมด คุณก็ย่อไม่ได้ การย่อความคืออะไร คือคุณอ่านเรื่องเป็นหน้า ๆ แล้วย่อให้เหลือหนึ่งหน้า เพราะฉะนั้นก็เป็น การทดสอบในสิ่งที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า com-

prehesion ว่าเมื่อคุณอ่านแล้ว คุณรู้เรื่อง 100% หรือเปล่า ถ้าคุณอ่านแล้วรู้เรื่อง 80% คุณจะย่อความได้ 80% เท่านั้น แต่ถ้าคุณรู้เรื่อง 80% คุณก็จะย่อความจาก 100% ได้ เพราะฉะนั้น สิ่งแรกที่เขาทดสอบคือ ทดสอบ comprehension ความเข้าใจ อันที่สอง ทดสอบอะไรอีก ทดสอบความสามารถที่จะถ่ายทอดความคิดความอ่านที่คนหนึ่งเขียน โดยใช้ภาษาอย่างนี้ แล้วเรามาเขียนโดยใช้ความคิดเห็นอย่างเดียวกัน แต่โดยย่อความคิดเห็นนั้น แต่จะต้องใช้ภาษา และสำนวนของเรา นั่นคือการย่อความ ไม่ใช่จะไปลอกคำพูดของเขามาดุ้น ๆ เราจะต้องมาเขียนใน style ในวิธีการ ในการใช้คำพูดของเรา เพราะฉะนั้น precis นี้สำคัญมากคือ หนึ่ง ทดสอบความเข้าใจ สอง ทดสอบว่าเราสามารถจะย่อสาระของสิ่งที่เราอ่าน เราจับสาระนั้นได้ หรือเปล่า จับสาระถูกหรือเปล่า อันนี้สำคัญมาก เพราะถ้าถึงแม้เราอ่านครบ 100% มันอาจจะมีสาระเพียงไม่กี่สาระ เราจะต้องดึงสาระใหญ่ ๆ มา ถ้าเป็นสาระที่เป็นเรื่องจุกจิก และสาระที่ไม่สำคัญ เราก็ทิ้งได้ แต่เราจะต้องถอดถ้อยคำ มาใส่ให้สั้น ๆ และก็ใช้ถ้อยคำของเราเอง

ถาม : เรื่องการส่งเด็กไปเรียนภาษาอังกฤษช่วงปิดเทอม ภาคฤดูร้อนล่ะคะ ไม่ทราบท่านมีความคิดเห็นอย่างไร จำเป็นไหมคะ

ตอบ : ผมไม่รู้ ผมไม่เคยส่งลูก ส่วนมากนี้เท่าที่ผมได้ยิน การส่งเด็กไปโรงเรียน summer course โรงเรียนฤดูร้อนนี้ ส่วนมากนี้ไม่ได้คิดหวังถึง

เรื่องการจะได้วิชาความรู้ในทางด้านภาษามากมายอะไร เพราะว่าส่วนมากไปอยู่ 2 สัปดาห์ 4 สัปดาห์ แต่ส่วนมากสิ่งที่ผมได้ยินมาสิ่งที่พ่อแม่คิดว่าจะได้และได้มาจริง ๆ คือ หนึ่ง ในสังคมแบบไทย ๆ การเลี้ยงลูกแบบไทยนี้ ความเป็นอิสระภาพนี้ไม่ค่อยดี เด็กไทยเราส่วนมาก เราเลี้ยงมาในวงกรอบ เลี้ยงมาในขอบเขต แต่เมื่อเราส่งไปอยู่แบบนั้นแล้วนี่ สิ่งที่ได้มาคือ แก่ไปอยู่ 1 เดือน แก่จะต้องดูแลตนเอง อันนี้ได้มา การดูแลตัวเอง ในเรื่องของการแต่งตัว การทานอาหาร อิสระที่จะซื้ออะไร Independence มีมากขึ้น เด็กที่กลับมาจาก course 4 อาทิตย์ 6 อาทิตย์ รู้สึกกลับมา รู้สึกว่าเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น อย่างมีครอบครัวบางครอบครัว บอกว่าอยู่นี้มีลูกอยู่คนเดียวทำอะไรก็ไม่ทำ เพราะว่าทุกอย่างมีคนใช้มีแม่คอยดูแล พอส่งไป พอกลับมาเดี๋ยวนี้ ทำด้วยตัวเองหมด เพราะว่าเด็กไทยมีคนคอยทะนุถนอมอยู่เรื่อย ส่วนที่จะได้ภาษาเพิ่มเติมอาจจะเรียกว่าได้ว่าเป็นผลพลอยได้เท่านั้น

ถาม : จากคำสัมภาษณ์ของท่านทำให้เราได้ความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์มาก ซึ่งเราจะนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของเรา ดิฉันในนามของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ขอกราบขอบพระคุณท่านนายกฯ มากค่ะ

ตอบ : ยินดีครับ